

20. stoljeća kroz novinske članke (Fran Gundrum Oriovčanin, Grga Novak), fotografije i neobjavljene spise (Fran Gundrum Oriovčanin, Ivan Meštrović), knjige (Vladimir Nazor, Grga Novak) i privatne filmske zapise (npr. obitelj Deutsch-Maceljski).

Od konca 18. stoljeća utjecaj staroegipatske, grčke i rimske umjetnosti vidljiv je u europskoj i svjetskoj arhitekturi gdje se brojne novoizgrađene zgrade ukrašavaju staroegipatskim motivima, a parkovi i groblja obeliscima i grobnicama izgrađenim pod utjecajem staroegipatske arhitekture. Takvi primjeri mogu se vidjeti i u hrvatskim gradovima, a najbolji od njih u zagrebačkoj arhitekturi (park Maksimir, groblje Mirogoj, zagrebački ZOO i sl.). Sveprisutna egiptomanija, koja započinje koncem 18. stoljeća, vidljiva je i kroz brojne ukrase i predmete svakodnevnog života koji su se nalazili u stanovima hrvatskog plemstva i građanstva. Iz svih navedenih razloga, kroz ovu izložbu želimo domaćim i stranim posjetiteljima približiti brojne aspekte fascinacije staroegipatskom kulturom na prostoru Hrvatske od antike do suvremenog razdoblja.

photographs and unpublished writings (Fran Gundrum Oriovčanin, Ivan Meštrović), books (Vladimir Nazor, Grga Novak) and private film footage (e.g., Deutsch-Maceljski family).

Since the end of the 18th century, the influence of ancient Egyptian, Greek and Roman art is visible in European and world architecture, where many newly built buildings were decorated with ancient motifs, and parks and cemeteries with obelisks and tombs built under the influence of the ancient Egyptian architecture. Such examples can be seen in Croatian cities, and their best examples are evident in Zagreb's architecture (Maksimir Park, Mirogoj Cemetery, Zagreb ZOO, etc.). All of these represent Egyptomania, which started at the end of the 18th century and are evidenced in numerous decorations and objects of everyday life found in the apartments of Croatian nobility and citizens.

Due to all of these reasons, in this exhibition, we want to provide a closer look at the many aspects of the presence and fascination with ancient Egyptian culture in Croatia from antiquity to the modern times.

EGIPAT U HRVATSKOJ: HRVATSKA FASCINACIJA STARIM EGIPTOM EGYPT IN CROATIA – CROATIAN FASCINATION WITH ANCIENT EGYPT

Muzej Mimara / The Mimara Museum, 20/09/2018 – 14/10/2018/

IZDAVAČ / PUBLISHER
Muzej Mimara
The Mimara Museum

Rooseveltova trg 5
10000 Zagreb, Hrvatska
T +385 (0) 1 48 28 100
mimara@mimara.hr
www.mimara.hr

ZA IZDAVAČA / FOR THE PUBLISHER
Lada Ratković Bukovčan

**AUTOR IZLOŽBE /
AUTHOR OF THE EXHIBITION**
Mladen Tomorad

TEKSTOVI / TEXTS
Marina Bagarić
Vanja Brdar Mustapić
Zorana Jurić Šabić
Sabina Kaštelančić
Sanda Kočevar
Vesna Lovrić Plantić
Ivana Štimac
Ivica Šute
Mladen Tomorad

**SURADNICI NA IZLOŽBI /
COLLABORATORS**
Mislav Čavka
Krešimir Juraga
Daniel Rafaelić
Mario Žerjav

**INSTITUCIJE KOJE SU USTUPILE
PREDMETE, ARHIVSKU I FILMSKU GRAĐU /
INSTITUTIONS THAT PROVIDED
OBJECTS, ARCHIVAL AND FILM MATERIALS**
Arheološki muzej Istre, Pula
Dubrovački muzeji: Arheološki
muzej u Dubrovniku
Arheološki muzej u Osijeku
Arheološki muzej u Splitu
Arheološki muzej u Zagrebu
Dubrovački muzeji

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Franjevački samostan, Košljun
Gradski muzej Karlovac
Gradski muzej Križevci
Gradski muzej Varaždin
Hrvatski državni arhiv, Zagreb
Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu
Hrvatski povijesni muzej, Zagreb
Jugoslavenska kinoteka, Beograd
Leksikografski zavod Miroslav
Krlježa, Zagreb
Muzeji Meštrovića
Galerija Meštrović, Split
Muzej grada Zagreba
Muzej Jugoslavije, Beograd
Muzej Mimara, Zagreb
Muzej Slavonije, Osijek
Nacionalna sveučilišna
knjižnica, Zagreb
Zavičajni muzej Varaždinske Toplice

PRIVATNE ZBIRKE / PRIVATE COLLECTIONS
Sabina Kaštelančić
Mladen Tomorad

**LEKTORICA I KOREKTORICA ZA
HRVATSKI I ENGLLESKI JEZIK /
LANGUAGE EDITOR AND PROOF-READER**
Marijana Pasarić

**PRIJEVOD NA ENGLLESKI JEZIK /
ENGLISH TRANSLATION**
autori tekstova / authors of the texts

FOTOGRAFIJE / PHOTOGRAPHS
arhivska građa / archival material

**TEHNIČKA REALIZACIJA POSTAVA
IZLOŽBE / TECHNICAL REALIZATION OF
THE EXHIBITION SET-UP**
Tehnička služba Muzeja Mimare
The Mimara Museum technical staff

DIZAJN / DESIGN
Ana Zubić

MARKETING
Siniša Pušonjić, Nikša Vodanović

ODNOSI S JAVNOŠĆU / PUBLIC RELATIONS
Ana Hoić

TISKARA / PRINTED BY
Kvik Print, Zagreb

NAKLADA / EDITION
300

Izložba je ostvarena sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Zaklade HEP-a, sponzora i Muzeja Mimare. /

The exhibition is funded by the Ministry of Culture of the Republic of Croatia, HEP Foundation, sponsors and the Mimara Museum.

EGIPAT
U HRVATSKOJ –
HRVATSKA
FASCINACIJA
STARIM EGIPTOM
EGYPT
IN CROATIA –
CROATIAN
FASCINATION
WITH ANCIENT EGYPT

MUZEJ MIMARA / THE MIMARA MUSEUM
20/09/2018 – 14/10/2018

EGIPAT U HRVATSKOJ: HRVATSKA FASCINACIJA STARIM EGIPTOM

Na prvi pogled čini se da staroegipatska povijest i kultura nemaju važne poveznice s našom zemljom. No, zagrebemo li po uobičajenoj slici o starom Egiptu kao dalekoj i drevnoj civilizaciji, možemo primijetiti da su već od antičkih vremena njeni elementi prisutni na prostoru Hrvatske. Tijekom 1. tisućljeća pr. Kr. na našu obalu pristižu prvi staroegipatski predmeti u obliku raznih kipića i amuleta koje su nepoznati trgovci i pomorci donijeli kao element razmjene dobara. Od razdoblja vladavine dinastije Ptolemejevića dolazi do razvoja trgovačkih veza između Egipta i grčkih naseobina na našoj obali te unutrašnjosti o čemu svjedoče nalazi egipatskih ostava novca na prostoru Dalmacije i Like. Od 2. st. pr. Kr. razni simboli i predmeti povezani s širenjem egipatskih kultova (npr. Izida, Serapis, Oziris, Harpokrat, Horus, Apis, itd.) pristižu na prostor Hrvatske. Oni će svoju popularnost steći tijekom rimske vladavine Panonijom, Dalmacijom i Istrom.

No, na našu obalu i unutrašnjost ne dolaze uvijek samo staroegipatski vjerski elementi. Pod utjecajem staroegipatske arhitekture građevine se ponekad ukrašavaju egipatskim

EGYPT IN CROATIA – CROATIAN FASCINATION WITH ANCIENT EGYPT

At first sight it seems that the ancient Egyptian history and culture have no meaningful ties with our country. But when we scratch beneath the surface of the common image of Egypt as that of a distant and ancient civilization, we notice that its elements have been present in Croatia since antiquity. During the first millennium B.C. first ancient Egyptian artefacts, various small statuettes and amulets, were brought to our shore by unknown merchants and seafarers as an element of goods exchange. During the rule of the Ptolemaic dynasty, trade relations were developed between Egypt and Greek settlements on our coast and inland, as was evidenced by the presence of Ptolemaic deposits in Dalmatia and Lika. From the 2nd c. B.C. various symbols and artefacts related to the diffusion of Egyptian cults (e.g., Isis, Serapis, Osiris, Harpocrates, Horus, Apis, etc.) arrived at the territory of Croatia. They gained popularity during the Roman rule over Pannonia, Dalmatia and Istria.

But it was not only ancient Egyptian religious elements that came to our coast and inland. Under the influence of ancient Egyptian ar-

simbolima o čemu svjedoče primjeri iz pulske Arene i Dioklecijanove palače u Splitu.

Tijekom razdoblja humanizma i renesanse na prostor Egipta odlaze prvi putnici te nastaju prve zbirke staroegipatskih umjetnina. Juraj Hus Rasinjanin znamenit je primjer putnika, u našem slučaju nenamjernog, koji boravi na prostoru Egipta kao najamnik u službi jednog turskog kapetana broda tijekom druge polovice tridesetih i ranih četrdesetih godina 16. stoljeća. Nažalost, imena brojnih drugih putnika od kojih najveći broj najvjerojatnije potječe s prostora Dubrovačke Republike i dalje ostaje nepoznat.

chitecture the buildings were sometimes decorated with Egyptian symbols, as was evidenced by examples from Arena in Pula and Diocletian's Palace in Split.

During the period of Humanism and Renaissance, first travellers went to Egypt, and first collections of ancient Egyptian art were created. One notable example of a traveller, in our case unintended, is Juraj Hus from Rasinia, who lived in Egypt as a hired servant of a Turkish ship captain during the second half of the 1530s and early 1540s. Unfortunately, the names of many other travellers, most probably from the area of the Dubrovnik Republic, remain unidentified.

During the 19th century, the first museum institutions were created in Croatia. At the same time a large number of different collectors appeared, fascinated by the re-discovery and

Tijekom 19. stoljeća na prostoru Hrvatske nastaju prve muzejske ustanove. Istodobno se javlja velik broj raznih kolekcionara koji su fascinirani ponovnim otkrićem i istraživanjima starog Egipta. U razdoblju 19. i 20. stoljeća staroegipatski predmeti prispjeli su u preko 40 institucionalnih zbirki s preko 4000 predmeta te i u dalje nepoznat broj privatnih zbirki.

Istovremeno, tijekom druge polovice 19. i prve polovice 20. stoljeća u Hrvatskoj započinje znanstveno istraživanje staroegipatske povijesti te sveučilišna nastava povijesti starog Egipta na Sveučilištu u Zagrebu (Gavro Manojlović, Grga Novak). Istovremeno, tijekom 19. stoljeća započinju i prva turistička putovanja našeg imućnijeg građanstva te društvene elite na prostor Egipta. Ona se ponekad mogu pratiti kroz rukopisnu građu i dnevnike (Jakov Šašel, Fran Gundrum Oriovčanin), a od početka

exploration of ancient Egypt. In the period of the 19th and 20th centuries, the Egyptian artefacts arrived to over 40 institutional collections with over 4.000 objects, and an unknown number of private collections.

At the same time, during the second half of the 19th and the early 20th centuries, a scientific study of ancient Egyptian history started and the lectures on the history of the ancient Near East and Egypt commenced at the University of Zagreb (Gavro Manojlović, Grga Novak). From the middle of the 19th century, first tourist voyages of our wealthier citizens and the social elite began on the territory of Egypt. They can sometimes be traced in manuscript material and diaries (Jakov Šašel, Fran Gundrum Oriovčanin), and from the beginning of the 20th century in newspaper articles (Fran Gundrum Oriovčanin, Grga Novak),

